

Vec C-164/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

20. apríl 2020

Vnútroštátny súd:

Landesgericht Korneuburg

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

27. február 2020

Odvolaťka:

Airhelp Limited

Odporkyňa:

Austrian Airlines AG

PRACOVNÝ DOKUMENT

RAKÚSKA REPUBLIKA

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg, Rakúsko)

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg) ako odvolací súd [omissis] v právnom spore odvolateľky **Airhelp Limited**, Central Hong Kong, [omissis] proti odporkyni **Austrian Airlines AG**, [omissis] Viedenské letisko, [omissis] o zaplatenie **1.200 eur** [omissis] týkajúcom sa odvolania, ktoré odvolateľka podala proti rozsudku Bezirksgericht Schwechat (Okresný súd Schwechat, Rakúsko) z 21. októbra 2019 [omissis], vydal

Uznesenie

v tomto znení:

[1] Súdnemu dvoru Európskej únie sa v súlade s článkom 267 ZFEÚ predkladá návrh na začatie prejudiciálneho konania o tejto otázke:

„Majú sa články 5, 6 a 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov vykladať v tom zmysle, že choroba zistená letiskovým lekárom a s tým spojená nespôsobilosť na leteckú prepravu týkajúca sa cestujúceho nachádzajúceho sa už na palube lietadla, ktoré ešte neodletelo, pre ktorú letecký dopravca odmietne cestujúceho prepraviť, pričom cestujúci musí opustiť palubu lietadla a jeho batožina sa musí vyložiť, sa má považovať za „mimoriadnu okolnosť“ v zmysle článku 5 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov?

[2] Konanie sa prerušuje do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

Odôvodnenie

I. O konaní vo veci samej:

a. Nižšie uvedené skutkové okolnosti sa považujú za zistené [omissis]:

R***** M***** a H***** M***** mali potvrdenú rezerváciu u žalovanej na tieto lety:

- OS 872 z Teheránu (IKA) do Viedne (VIE); plánovaný čas odletu 9. januára 2018 o 3:50 hod., plánovaný čas priletu 9. januára 2018 o 6:00 hod;

- OS 451 z Viedne (VIE) do Londýna (LHR); plánovaný čas odletu 9. januára 2018 o 6:40 hod, plánovaný čas priletu 9. januára 2018 o 8:15 hod;

- AC 8283 z Londýna (LHR) do Halifaxu (YHZ); plánovaný čas odletu 9. januára 2018 o 11:10 hod, plánovaný čas priletu 9. januára 2018 o 14:00 hod.

Let OS 872 meškal 53 minút a v skutočnosti odletel až 9. januára 2018 o 4:30 hod v IKA a vo VIE pristál o 6:53 hod. Letová vzdialenosť z IKA do YHZ je viac ako 3 500 km.

Meškanie letu OS 872 v rozsahu 40 minút možno pripísať týmto okolnostiam: po začatí nástupu do lietadla v IKA a až na palube lietadla, postrehla služobne staršia členka posádky žalovanej zjavne nepriaznivý zdravotný stav jedného z cestujúcich. Prevádzkový manuál zakazuje prepravu osôb, ktoré vzhľadom na ich zdravotné ťažkosti možno považovať za nespôsobilé na leteckú prepravu. Výnimky z tohto pravidla platia v prípade, ak cestujúci predloží lekárske potvrdenie, k čomu však v prejednávacom prípade nedošlo. Služobne staršia členka posádky požiadala letiskového lekára, aby sa vyjadril k jej prvotnému odhadu. Aj tento lekár považoval cestujúceho za nespôsobilého na leteckú prepravu a preto žalovaná odmietla cestujúceho prepraviť. Cestujúci musel opäť opustiť lietadlo a musela sa vyložiť aj jeho batožina. Nebolo možné zistiť, v čom konkrétne spočívali zdravotné ťažkosti cestujúceho.

Let OS 872 sa omeškal ešte o ďalších 13 minút, pričom príslušné dôvody nebolo možné určiť.

Minimálny čas na prestup (*minimum connecting time*) na letisku VIE predstavuje 25 minút. Ak by sa let omeškal len o 13 minút, a nemeškal by ďalších 40 minút, cestujúci by ešte mohli stihnúť ich prípojný let.

b. Odvolateľka – sa domáha priznania náhrady vo výške 1 200 eur spolu s úrokmí podľa článku 5 v spojení s článkom 7 nariadenia (ES) č. 261/2004 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov.

Na účely odôvodnenia – v rozsahu relevantnom pre odvolacie konanie – odvolateľka uvádza, že R***** M***** a H***** M***** na ňu postúpili svoje pohľadávky a odvolateľka takéto postúpenie prijala. Let OS 872 sa omeškal, a preto R***** M***** a H***** M***** nestihli svoj prípojný let a do cieľového miesta dorazili o viac ako tri hodiny neskôr. Nenastali nijaké mimoriadne okolnosti resp. okolnosti vyvolané meteorologickými podmienkami resp. iné dôvody vylučujúce zodpovednosť v zmysle uvedeného nariadenia.

c. Odporkyňa navrhuje žalobu zamietnuť. V rozsahu relevantnom pre odvolacie konanie uvádza, že štvorročná osoba (H***** M*****) nemôže uskutočniť účinné vyhlásenie o postúpení pohľadávky. Omeškanie letu OS 872 z IKA do VIE

vyvolali mimoriadne okolnosti, pretože 9. januára 2018 v rámci letu OS 872 jeden z cestujúcich ochorel resp. zomrel a z tohto dôvodu let meškal 40 minút.

d. Prvostupňový súd žalobný nárok v celom rozsahu zamietol a na účely odôvodnenia v zásade uviedol, že ochorenie alebo smrť člena posádky spravidla nemožno považovať za dostatočný dôvod v zmysle článku 5 ods. 3 nariadenia (ES) č. 261/2004, pretože takáto okolnosť sa musí zahrnúť medzi riziká, ktoré znáša letecký dopravca. Choroba alebo smrť jedného z cestujúcich sa však musí posudzovať inak, a to bez ohľadu na to, či k takejto udalosti došlo počas relevantného letu alebo počas predchádzajúceho letu, pričom takáto okolnosť nepatrí do oblasti rizík, za ktoré zodpovedá letecký dopravca, pretože v tomto ohľade sa len zhmotní všeobecné životné riziko. V každom prípade však nie je možné s tým počítať, a za súčasť obvyklého a predpokladaného priebehu leteckej dopravy nemožno považovať situáciu, keď sa zdravotný stav cestujúceho pred plánovaným odletom natoľko zhorší, že mu nedovoľuje nastúpiť do lietadla. Takejto okolnosti nemohla odporkyňa predchádzať a ani ju nedokázala ovplyvniť, pretože odporkyňa nemala nijaký dosah na zdravotný stav cestujúceho. Od odporkyne nemožno požadovať, aby spresnila, o aké konkrétne ochorenie a v akom rozsahu išlo, pretože odporkyňa v zmysle úvah o ochrane údajov týkajúcich sa zdravotného stavu cestujúcich nemôže získavať ani ukladať takéto informácie. Ak cestujúci ochorie krátko pred plánovaným letom, ide o mimoriadnu okolnosť. Odporkyňa následne vykonala potrebné úkony na to, aby cestujúci opustil palubu lietadla a vyložila jeho batožinu. V takejto situácii neexistovali primerané opatrenia, ktoré bolo možné prijať za účelom urýchlenia prepravy ostatných cestujúcich. Poskytnutie náhradného lietadla resp. zmena rezervácie na iný let by viedli k ešte väčšiemu meškaniu. Odporkyňa preto prijala všetky primerané opatrenia, ktoré od nej možno spravodlivo požadovať, na to, aby zabezpečila prepravu cestujúcich s čo možno najmenším meškaním. Ďalšie meškание v rozsahu 13 minút nie je v príčinnej súvislosti so zmeškaním prípojného letu.

e. Proti vyššie uvedenému je namierené **odvolanie** odvolateľky. Táto v zásade namieta nesprávne právne posúdenie prvostupňového súdu: nemecký Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko, ďalej len „BGH“) opakovane konštatoval, že zákonodarca nepovažuje za mimoriadnu okolnosť akúkoľvek neodvratnú okolnosť, ale len tú z nich, ktorá sa vymyká z obvyklého chodu okolností, a preto nezodpovedá obvyklému a očakávanému priebehu leteckej dopravy. Smrť a ani chorobu cestujúceho teda nemožno považovať za mimoriadnu okolnosť, pretože takéto skutočnosti nie sú v dennej leteckej doprave neobvyklé. Najmä počas diaľkových letov tak, ako v tomto prípade, možno predpokladať, že cestujúci ochorie, už len z toho dôvodu, že v rámci diaľkových letov sa prepravuje väčší počet cestujúcich. Musí sa zohľadniť, že pre takýto prípad existujú predpísané postupy. Existuje postup zaobchádzania s chorými cestujúcimi upravený v prevádzkovom manuáli, z ktorého vyplýva, že odporkyňa musí počítať s chorobou cestujúcich a že s ňou aj počítala. Už len z tohto dôvodu nejde o mimoriadnu okolnosť v zmysle nariadenia (ES) č. 261/2004. Hoci periodicita výskytu sama o sebe nie je dostatočným dôkazom o existencii

mimoriadnej okolnosti, častý výskyt, ako aj to, že pre tento prípad existujú predpísané postupy, nepochybne podporujú záver, v zmysle ktorého ide o obvyklú udalosť v leteckej doprave. Je taktiež relevantné, akú časť zo 40-minútového meškania možno pripísať výstupu cestujúceho a vyloženiu jeho batožiny, a aký čas pripadá na skutočný lekársky zásah.

f. V rámci svojho **vyjadrenia k odvolaniu** odporkyňa navrhuje odvolanie zamietnuť, odkazuje na rozhodnutia nemeckých súdov, ktoré považujú chorobu cestujúceho za mimoriadnu okolnosť a v zásade sa prikláňa k obsahovým záverom prvostupňového súdu.

g. Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg) je ako **odvolací súd** povinný rozhodnúť v druhom a poslednom stupni o nárokoch odvolateľky.

Na úvod treba uviesť, že v súvislosti s nárokmi R***** M***** je otázka týkajúca sa účinného postúpenia objasnená. Či v prípade nárokov H***** M***** došlo k účinnému postúpeniu, nie je otázkou práva Únie. Z hľadiska vnútroštátnych procesných dôvodov a právnych úvah odvolacieho súdu bude potrebné sa touto otázkou zaoberať až vtedy, ak Súdny dvor odpovie záporne na prejudiciálnu otázku. Rozhodnutie teda, v každom prípade pokiaľ ide o R***** M*****, závisí od výkladu ustanovenia článku 5 ods. 3 nariadenia (ES) č. 261/2004.

II. O prejudiciálnej otázke:

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg) ako odvolací súd vychádza s odkazom na doterajšiu judikatúru v oblasti práva Únie z predpokladu, že okolnosť sa považuje za „mimoriadnu okolnosť“ v zmysle článku 5 ods. 3 nariadenia (ES) č. 261/2004, ak sa vzťahuje na udalosť, ktorá sa netýka bežnej aktivity dotknutého leteckého dopravcu a nepatrí do jeho účinnej kontroly z dôvodu jej povahy alebo jej pôvodu. (C-549/07, C-402/07, C-432/07, C-12/11, C-257/14).

Okrem toho existujú mnohé odlišné rozsudky rakúskych a nemeckých súdov týkajúce sa otázky, či v prípade núdzovej zdravotnej situácie vyvolanej ochorením cestujúceho, ide o mimoriadnu okolnosť v zmysle článku 5 ods. 3 nariadenia (ES) č. 261/2004. Už z vyššie uvedeného vyplýva, že obsah dotknutého ustanovenia nie je natoľko jasný, aby bolo možné vychádzať z doktríny *acte clair*.

Vnútroštátny súd nepovažuje za potrebné ďalej rozlišovať medzi podielom, ktorý pripadá v rámci 40 minútového meškania na lekársky zásah, a podielom, ktorý možno pripísať výstupu cestujúceho a vyloženiu batožiny, pretože výstup a vyloženie batožiny sú priamymi a nevyhnutnými dôsledkami záverov lekárskeho vyšetrenia.

[omissis]

Landesgericht Korneuburg (Krajinský súd Korneuburg), 22. senát

Korneuburg 27. februára 2020

[*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT